

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. An præfata doctrina extendenda sit ad eos, quos præsentat Patronus laicus? Et quid circa hoc valeat consuetudo contraria?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

qui propius accedat ad eam perfectionem talentorum, quæ requiruntur, atque adeo digniorem. Et hanc obligationem semper in Ecclesia extitisse, ostenditur ex illis verbis Concilij: *Nihil in ijs pro presenti temporum ratione innovando.* Quibus verbis satis declarat Concilium hanc dispositionem non esse novam in Ecclesia Dei, sed semper in ea observatum esse tamquam obligatorium eligere digniores. Eam autem obligationem oriri ex iure naturali colligitur ex illis verbis: *Eadem Sancta Synodus Tridentina gravissimis Ecclesie incommodis commota non potest non commemorare, nihil magis Ecclesie Dei esse NECESSARIUM, quam ut: lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat, & bonos maxime (in superlativo gradu) atque idoneos Pastores singulis Ecclesijs præficiat.* Vnde sic fit argumentum. Elector independentem ab humana lege, atque adeo iure naturali, & Divino, tenetur ad eligendum Episcopum eo modo, quo necessarium est Ecclesie Dei: sed iuxta mentem Concilij, necessarium est Ecclesie Dei eligere digniorem: ergo iure naturali, & Divino tenetur eligere digniorem.

CAPUT III.

An præfata doctrina extendenda sit ad eos, quos præsentat Patronus laicus? Et quid circa hoc valeat consuetudo contraria?

SUMMARIUM.

Patronus laicus iure naturali tenetur eligere digniorem. num. 21.

Confirmatio ex Tridentino. num. 22. & seqq.

Quomodo non sit magnum onus eligere digniorem: num. 26.

In hoc non potest prævalere consuetudo; neque in Hispania datur talis consuetudo; & quantam diligentiam adhibeat Rex Catholicus ad querendum digniores? num. 28. & seqq.

Opinio docens oppositum circa Patronum laicum subiacet damnationi. num. 32. & seqq.

21. **D**ico secundo. Patronus laicus iure naturali tenetur eligere digniorem ad munus Episcopale. Probatur eodem argumento, quo primam assertionem roboravi. Nam Patronus laicus iure naturali tenetur eligere illum, qui habeat omnia requisita ad munus Episcopale administrandum, si talem inveniat: ergo cum vix sit vnus, qui habeat omnia requisita in gradu perfecto, & consequenter præfatus Patronus non possit certo scire, hunc, quem eligit, habere omnia ea requisita, debet præsentare eum, quem videt propius accedere ad eam perfectionem, atque adeo digniorem.

22. Confirmatur primo. Nam iuxta Tridentinum, qui non promoveant digniorem ad Episcopatum, *alienis peccatis communicantes mortaliter peccant*: sed quod Patronus sit laicus, non tollit hanc cooperationem, & communicationem quoad peccata aliena: ergo peccat mortaliter, si non præsentet digniorem.

23. Confirmatur secundo. Patronus iure naturali tenetur eligere sive præsentare eo modo, quo est necessarium Ecclesie Dei: sed ut docet Tridentinum, eligere digniorem est necessarium Ecclesie Dei: ergo Patronus iure naturali tenetur eligere digniorem.

24. Confirmatur tertio. Nam cum Tridentinum in eo cap. 1. ait, *alienis peccatis communicantes peccare mortaliter eos, qui ad Episcopatum*

tum non eligunt digniorem, expresse loquitur tam de Patronis presentibus, quam de Prælatibus eligentibus, illis verbis: *Omnes vero, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque ius, quacumque ratione à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant.* In quibus verbis manifestum est, patronos etiam laicos contineri.

25. Dices. Ingens onus imponitur Patronis laicis, si ipsi non dicantur conscientiam suam satisfacere per hoc, quod presentent dignos, sed querere teneantur digniores, magnisque scrupulis obnoxij erunt: præcipue cum adsit consuetudo in contrarium. Electio enim Episcopi plauditur, & celebratur, dum vir idoneus, & dignus eligitur, quamvis non sit dignior.

26. Respondeo, & si esset magnum onus, ei esse incumbendum Patrono; cum sit ingens obligatio providendi Pastorem vigilantissimum pro pascendis ovibus Christi sanguine emptis. Deinde assero, non esse magnum onus, accipere informationem accuratam de viris idoneis ad id munus, & hac accepta, eligere eum, qui reliquis antecedit in talentis requisitis.

27. Et quod dicitur de consuetudine, nihil obest. Nam contra obligationem iuris naturalis nulla prævalet consuetudo; quæ eo ipso quod contrarietur iuri naturali irrationabilis est. Deinde falsum est, quod detur talis consuetudo.

28. Et quidem in Hispania mihi certum est, eam consuetudinem non extare. Scio enim Regem Catholicum consulere frequenter solere Archiepiscopum Hispalensem, & alios maiorum Ecclesiarum Antistites, à quibus accipit informationes arcanas de ijs viris, qui gubernandis Ecclesijs Cathedralibus magis sunt

idonei, & vtiliores fore iudicantur. Et ex his omnibus cum magno consilio eligit Rex eos, qui maiori fama sanctitatis, doctrinæ, & prudentiæ inveniuntur. Cuius evidens signum est id, quod manifesta experientia comperimus, omnes Episcopos Hispaniæ, ut in plurimum esse viros sanctitate, prudentia, zelo salutis animarum, & vigilantia præstantissimos.

29. Est etiam signum evidens sollicitudinis Regnum Hispaniæ in presentandis dignioribus pro Ecclesijs Cathedralibus exemplum Epistolæ Regis Catholici Caroli II., qui in presenti regnat, datæ ad D. Archiepiscopum Hispalensem, quam modo præ manibus habeo, ubi inter alia hæc verba lego. *Importando tanto al servicio de Dios nuestro Señor, y bien de su Iglesia Católica, que las personas, que he de presentar para gobernar las de mis Reynos, sean de las MAYORES calidades, méritos, y partes, que se puede, y tener para esta relacion de los mas DIGNOS, y capaces; por la gran satisfacion, que tengo de vuestra persona, y lo que con razon confio, que en quanto alcancaredes, me la hareis cierta, y verdadera, os encargo la conciencia, como cosa de que depende el bien universal de la Republica Cristiana, y por los mas seguros medios, que fuere posible, y conviene, os entereis con mucha atencion, secreto, y cuydado (postpuesta toda aficion, y fines humanos) de la Cristiandad, virtud, vida, exemplo, caridad, prudencia, modestia, entendimiento, letras, gobierno, edad, legitimidad, limpieza de sangre, y otras buenas calidades, que concurran en las personas, MAS calificadas, y aprobadas de vuestro Arçobispado, y otras, de quien os pareciere se puede fiar el gobierno de qualquier Iglesia.*

30. Inquires, an opinio docens, Patronum laicum non teneri ad præsen-

sentandum digniorem ad munus Episcopale, aut Cardinalitium, subiaceat huic damnationi? Et respondeo, hanc questionem pendere ab altera; scilicet an Concilium Tridentinum, cum decernit, ad munus Episcopale, & Cardinalitium eligendos esse digniores, loquatur etiam de presentandis à Patronis laicis? Nam cum hæc damnatio reprobet intelligentiam pravã circa id verbum *Digniores*, quod ponit Concilium, in eodem sensu, quo loquitur Concilium, debet etiam intelligi ea damnatio.

31. Respondeo ergo, eam opinionem subiacere huic damnationi. Ratio est. Nam Concilium Tridentinum ad munus Episcopale, & Cardinalitium ita requirit digniores, ut nullum apponat discrimen inter eligendos ab Ecclesiasticis Præsulibus, & eligendos à Patronis laicis, imò & hos etiam expresse comprehendit, ut ostendi supra in confirm. 3. Et quidem in eadem sess. 24. cap. 18. de Reformat. cum tradidisset, ad Ecclesiam Parochialem eligendum esse digniorem, subiungit: *Quod si ius Patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono presentatus fuerit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti.* Cum ergo Concilium in eligendis ad Ecclesiam Parochialem, distinguat inter eligendos à Præsule Ecclesiastico & nominandos à Patrono laico; & hos admittat, quamvis non constet, eos esse digniores, dummodo constet esse dignos; in eligendis vero ad Ecclesiam Cathedralem semper insistat in electione dignioris, sine vlla distinctione Patroni laici, aut Ecclesiastici, imò expresse comprehendens laicum; dicendum absolute est, Concilium requirere ad munus Episcopale digniores, sive ab Ecclesiastico, sive à laico nominandi sint.

CAPUT IV.

An extendenda sit ea doctrina ad eos, qui eliguntur ad Beneficia Parochialia?

SUMMARIUM.

Tres questiones discutienda. n. 32.

Ex Decreto Tridentini elector Ecclesiasticus ad Beneficium Parochiale tenetur eligere digniorem. nu. 33.

Ad idem tenetur iure naturalium. num. 34.

Obiectio solvitur. num. 35. & seqq.

Ex Decreto expresso Tridentini non constat, quod Patronus laicus debeat eligere digniorem. num. 37.

Ex mente Tridentini colligitur, quod Patronus laicus tenetur eligere digniorem. num. 38. & seqq.

Qua ratione opposita opinio subiaceat damnationi. num. 40.

Obiectio solvitur, & explicatur, quomodo intelligenda sit obligatio iuris naturalis. uum.

An qui resignat Beneficium Curatum favore alterius, teneatur resignare favore dignioris? nu. 44. & seqq.

32. **N**on desunt, qui doceant, eam doctrinam non esse extendendam ad eos, qui eliguntur ad Beneficia Parochialia, neque esse obligationem eligendi digniores, sed sufficere, si eligantur digni. Ita Authores, quos supra retuli initio capituli 2. Circa quàm difficultatem tres questiones occurrunt. Prima est, an sit iuxta præscriptum Concilii Tridentini, quod quando electio pertinet ad Prælatum Ecclesiasticum, debeant eligi digniores. Secunda, quid quando præsentat Patronus laicus, Tertia, an hæc damnatio compre-